

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2024/138
Toplantı Tarihi/Sayısı : 2.7.2024/48
Karar Numarası : 2024/559
Başvuran : F.T.A.
Vasisi: H.İ.A.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın; boşandığı eşinin, çocuklarıyla kişisel ilişki günlerinde sürekli çocuklara baskı kurmaya çalıştığı ve çocukları istemediği kişiler ile görüşmeye zorladığı, çocuklarının üvey babaları tarafından taciz edildiği ve ayrıca annesi, dayısı ve dedesi tarafından darp ve hakarete maruz bırakıldığı iddialarıyla gereğinin yapılması talebine ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuranın vasisi, eski eşi G. A.'dan 9 yıl önce boşandığını, eski eşinin, çocukları F.T.A. ile Ş.EA.'yı istemediğini ve bir gece vakti kapısına bıraktığını, mahkeme tarafından çocuklarının velayetinin kendisine verildiğini, eski eşinin çocuklarla kişisel ilişki günlerinde sürekli çocuklara baskı kurmaya çalıştığını, çocuklarını istemediği kişiler ile görüşmeye zorladığını, yine bir kişisel ilişki gününde üvey babanın çocuğunu yatağına çağırdığını ve çocuğun rızası dışında birtakım şeylere zorlamaya çalıştığını, eski eşinin bu duruma müsaade ettiğini, başka bir kişisel ilişki gününde eski eşinin büyük çocuğunu dövdüğünü ve "beni görmek istemiyorsanız camdan atlayın" diyerek çocukları intihara teşvik ettiğini, aynı gün eski eşin polis memuru ağabeyi S.A.'nın çocuklara silah gösterip "bunu kafanıza sıkarım, babanızı ve halanızı öldüreceğim" dediğini, yine aynı gün dede Z.A.'nın çocuklara küfür edip hakarete bulunduğunu, bunun üzerine çocuklarını Devlet Hastanesine götürüp darp raporu alıp şikâyetle bulunduğunu, şikâyeti üzerine eski eşinin Ankara 27. Asliye Ceza Mahkemesinde yargılandığını ve ceza aldığını, S. A.'nın 14 gün, dede Z. A.'nın 3 ay, eski eşin 18 ay uzaklaştırma kararı aldığını, üvey baba için ise çocukların yanına hiçbir şekilde yaklaşmama kararı alındığını, uzaklaştırma süresi bitince eski eşin tekrar çocuklarla görüşmek istediğini, tüm bu yaşanan olaylardan sonra çocuk teslim merkezinde çocukların anne ile görüşmek istemediğini beyan ettiğini, bu durumun tutanak altına alındığını, çocuk teslim merkezinde anne ile çocuklar arasında tartışma yaşandığını ve çocukların görüşmeden mutsuz ayrıldığını, tüm bu yaşanan olaylara annenin sebep olduğunu, çocuklarının yaşam hakkının ve özgürlüğünün ihlal edildiğini iddia etmekte, gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı yetkisi" başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir:

"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."

4. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Mahkemelerin bağımsızlığı" başlıklı 138'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Hâkimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. ..."

5. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir."

6. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili bentleri şöyledir:

"(1) Kurumun görevleri şunlardır: ... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek araştırmak karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. ..."

7. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(...)

(4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.

"(...)

(9) İşleme konulmayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar" başlıklı 40'inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.”

9. Mezkûr Yönetmelik’in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48’inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili bentleri şöyledir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, ... yönlerinden incelenir.”

10. Mezkûr Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesinin birinci ve ikinci fıkrası şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinde kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı, insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Bununla birlikte başvuru; başvuran vasisinin 9 yıl önce eşinden boşandığı ve çocuklarının velayetinin kendisine verildiği, eski eşinin çocuklarla kişisel ilişki günlerinde sürekli çocuklara baskı kurmaya çalıştığını ve sürekli olarak istemediği kişiler ile görüşmeye zorladığı, bir kişisel ilişki gününde üvey babanın çocuğu yatağına çağırıldığını ve çocuğun rızası dışında birtakım şeylere zorlamaya çalıştığı, başka bir kişisel ilişki gününde eski eşin büyük çocuğunu dövdüğü ve “beni görmek istemiyorsanız camdan atlayın” diyerek çocukları intihara teşvik ettiği, aynı gün eski eşin polis memuru ağabeyi S. A.’nın çocuklara silah gösterip “bunu kafanıza sıkırım, babanızı ve halanızı öldüreceğim” dediği, aynı gün dede Z. A.’nın çocuklara küfür edip hakarete bulunduğu, bunun üzerine çocuklarını Devlet Hastanesine götürüp darp raporu alıp şikâyette bulunduğu, şikâyeti üzerine eski eşin Ankara 27. Asliye Ceza Mahkemesinde yargılandığını ve ceza aldığı, tüm bu

yaşanan olaylardan sonra çocuk teslim merkezinde çocukların anne ile görüşmek istemediği beyanının tutanak altına alındığı, çocukların yaşam hakkının, özgürlüğünün ihlal edildiği iddialarıyla gereğinin yapılması talebine ilişkindir.

14. Başvuru dilekçe ve eklerinin incelenmesi neticesinde; anne G.A.'nın F.T.A.'ya karşı basit yaralama ve hakaret suçlarından dolayı Ankara 27. Asliye Ceza Mahkemesinin 2023/... Esas sayılı kararıyla adli para cezası ile cezalandırıldığı, Ankara 1. Asliye Ceza Mahkemesinin çocukların dayısı S. A.'nın 6284 sayılı Kanun kapsamında tedbir isteyen H.İ.A.'ya yönelik koruma kararı, Ankara 2. Aile Mahkemesinin 5/9/2022 tarihli anne G. A. ve dede Z.A.'ya yönelik 6284 sayılı Kanun kapsamında tedbir isteyen baba H.İ.A., oğulları F.T.A. ve Ş. E.A.'ya yönelik koruma kararı, 24/5/2021 tarihli üvey baba A.A.'nın F.T.A.'ya cinsel tacizde bulunduğu iddiasına yönelik müşteki ifade tutanağı, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının 24/5/2021 tarihli cinsel taciz iddialarına yönelik Ş.E.A.'nın Mağdur İfade Tutanağı, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının 24/5/2021 tarihli cinsel taciz iddialarına yönelik F.T.A.'nın Mağdur İfade Tutanağı, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesinin 13/9/2022 tarihli F.T.A.'nın itekleme sonucu düştüğü ifadesine yönelik kızarıklık oluştuğuna ilişkin Rapor, Ankara Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlüğünün 16/12/2023 tarihli çocukların anneye görüşmek istemediği için teslim edilmediğine dair tutanak, Ankara Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlüğünün 6/1/2024 tarihli çocukların anneye tepki gösterdiği için teslim edilmediğine dair tutanağın bulunduğu, böylelikle iddiaların yargıya intikal ettiği ve netice itibarıyla söz konusu iddiaların yargı denetiminden geçtiği anlaşılmıştır.

15. Anayasa'nın 9'uncu ve 138'inci maddelerinde; yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasıyla ilgili hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

16. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinde, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'ıncı maddesinde de yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile yargı organlarında görülmekte olan uyuşmazlıkların Kurumun görev alanına girmediği hükme bağlanmıştır.

17. Başvuru dilekçesi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde; başvuru konusu iddiaların yargıya intikal ettiği ve yargılama aşamasında mahkeme önünde ifade edildiği, başvuruya talebin yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğu, yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu; 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'ıncı maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

2/7/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye